

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/04/2026 16:39
Sayı: E-120.07.03-1846618
[Barcode]

Sayı : E-54045643-610-24491156

Konu : Soru Önergeleri (7/39420)

7/39420
GK 95

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1788785 sayılı yazınız.

Amasya Milletvekili Sayın Reşat KARAGÖZ'e ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/39420 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/39420) (5 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: A3C3DC46-E57B-41F9-B3AD-B68F79FEFACD

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Tülin DURAK
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No: (312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**AMASYA MİLLETVEKİLİ SAYIN REŞAT KARAGÖZ'E AİT 7/39420 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

İklim değişikliğinin etkilerinin yoğun olarak hissedildiği Akdeniz iklim kuşağında yer alan ülkemizde büyüyen ekonomi ve artan üretimle tarımda, sanayide, enerjide, turizmde ve daha birçok sektörde suya olan ihtiyaç artmaktadır.

Bakanlığımızca 2016 yılında tamamlanan “İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi” ile iklim değişikliğinin tüm havzalarda yüzey ve yer altı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31.01.2023 tarihinde “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliğinin sağlanmasına ilişkin rehber dokümanlar hazırlanmış olup www.suverimliliği.gov.tr adresinden dokümanlara ulaşılabilir.

Tüm sektörlerde su verimliliği bilincinin ve farkındalığının oluşturulması maksadıyla ülke genelinde eğitim çalışmaları yürütülmektedir. Suyun verimli kullanılmasına ilişkin afişler ve reklam panoları hazırlanmış olup halkın farkındalığının sağlanması maksadıyla ortak alanlarda sergilenmeye başlanılmıştır.

Su verimliliği seferberliğinin uygulanmasına yönelik 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete’de “Su Verimliliği Yönetmeliği” yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu “Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)” hazırlanmıştır.

Planda, sektörel ve bireysel su kullanımlarında hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiştir. Ayrıca plan kapsamında tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla mevcut durumda %50 olan sulama randımanının 2030 yılına kadar %60, 2050 yılına kadar %65 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm vb. sektörlerin adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak aynı zamanda su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) hazırlanmaktadır.

Şu ana kadar Seyhan, Gediz, Küçük Menderes, Konya, Akarçay, Burdur, Batı Akdeniz, Kuzey Ege, Büyük Menderes, Sakarya, Susurluk, Aras ve Çoruh olmak üzere 13 havzada SSTP tamamlanmıştır. Kızılırmak, Yeşilirmak, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Marmara, Doğu Akdeniz, Antalya ve Meriç-Ergene olmak üzere 8 havzada SSTP çalışmaları devam etmektedir.

SSTP ile havza ve alt havza ölçeğinde her sektörün ihtiyacı olan suyun, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan analiz edilerek planlanması yapılmaktadır. Bu çalışmalarda iklim değişikliği sebebiyle oluşabilecek kuraklık risklerine karşı normal durum ve 5 farklı kuraklık senaryosu (normal durum, hafif kurak, orta kurak, şiddetli ve çok şiddetli kurak dönemler) ile geleceğe yönelik (1-6 yıl, 12 yıl ve 18 yıl aralıklarda) havzadaki çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm gibi sektörlerin havza bazındaki su taleplerine uygun olarak su tahsis

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

senaryoları hazırlanmakta ve su tahsis planlaması yapılmaktadır. İklim değişikliğinin tarımsal üretim ve gıda arzı üzerindeki etkileri değerlendirilmekte ve tarım sektöründeki riskler en aza indirilmektedir.

Bu bağlamda; Bakanlığımız koordinatörlüğünde ülkemiz şartlarına uygun 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022 ve 2023-2027 dönemine ait Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması maksadıyla ülkemizdeki 25 nehir havzası için Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmıştır.

Kuraklık Yönetim Planları kapsamında su kaynaklarımızın verimli kullanılması ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunmasına yönelik olarak belirlenen tedbirler aşağıda sıralanmaktadır.

- Sulama alanlarının rehabilitasyonu ve modern sulama sistemlerine geçilmesi,
- İçme ve kullanma suyu şebekelerindeki kayıp kaçakların azaltılması,
- Sanayi sektöründe kullanılan suyun geri kazanılması ve temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması,
- Alternatif su kaynaklarının belirlenmesi,
- Gözlem ağının geliştirilmesi,
- Kullanılmış suların yeniden kullanımının sağlanması,
- Kuraklığa dayanıklı bitkisel ürünlerin artırılması,
- Kuraklığın ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve
- Kuraklık farkındalığının artırılması.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı'nın yol göstericiliğinde illerin kendi dinamiklerine ve özel koşullarına uygun olarak "İl Kuraklık Eylem Planı" oluşturulmuştur. İl Eylem Planı kapsamında; Vali başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulan İl Kriz Merkezi kararlarıyla olası kuraklık ile ilgili tedbirler alınarak il bazında uygulanmaktadır.

Ayrıca "Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Kurulması" çalışmalarına başlanmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistemle kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörlerle gerekli uyarılar yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

IV. Tarım Orman Şûrasında iklim değişikliği ve kuraklıkla ilgili hedefler doğrultusunda kısa orta ve uzun vadeli stratejiler belirlenmiş olup şura sonuç bildirgesinde; iklim değişikliği etkilerine dayanıklı yeni bitki çeşitlerinin ve hayvan ırklarının geliştirilmesi ile kuraklık ve aşırı hava olaylarına karşı erken uyarı ve dijital kuraklık izleme sisteminin kurulması kararları alınmıştır.

Amasya ili genelinde yeraltı suyu seviyeleri, periyodik ölçümlerle izlenmektedir. Amasya ili içerisinde bulunan alt havzaların güncel yeraltı suyu seviyeleri; Mecitözü Alt Havzası'nda 3-5 metre, Göynücek Alt Havzası'nda 6-8 metre, Geldingen Alt Havzası'nda 4-7 metre, Aydınca Alt Havzası'nda 7-9 metre, Merzifon-Gümüşhacıköy Alt Havzası'nda 20-119 metre, Suluova Alt Havzası'nda 3-6 metre, Erbaa-Taşova Alt Havzası'nda ise 11-17 metre aralığındadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

15.11.2018 tarihli ve 30596 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 14-22 numaralı Merzifon-Gümüşhacıköy Alt Havzası Yeraltı Suyu İşletme Sahası İlanı ile, alt havzanın yeraltı suyu seviyelerinin kritik olduğu kısımlarında yeni yeraltı suyu tahsisi yapılmamaktadır.

Amasya ilinin 2060 yılına kadar olan içme suyu arz güvenliği, DSİ Genel Müdürlüğümüzce hazırlanan, “81 İl Merkezi İçme Suyu Temini Eylem Planı” çerçevesinde planlanmıştır. Amasya il merkezinin 2060 yılı içme suyu ihtiyacı 21,29 hm³/yıl olarak belirlenmiş olup bu ihtiyacın karşılanması amacıyla kısa, orta ve uzun vadeli planlamalar yapılmıştır.

Amasya il merkezi için “Amasya İçme Suyu Projesi” geliştirilmiştir. 2019 yılında Değirmendere Barajı’ndan 4,42 hm³/yıl su teminine yönelik isale hattı projeleri, 2023 yılında ise 16.500 m³/gün kapasiteli “Değirmendere Barajı Arıtma Tesisi Projesi” tamamlanmıştır.

Kuraklık senaryoları çerçevesinde hazırlanan alternatif planlama kapsamında, Samsun Lâdik Tersakan Barajı’ndan Amasya il merkezine yıllık 100 l/s (3,15 hm³) su tahsisi yapılmıştır.

İçme suyu temin projeleri genel itibarıyla 35 yıllık ihtiyacı karşılayacak şekilde planlanmakta olup Amasya ili için geliştirilen içme ve kullanma suyu projeleri aşağıdaki belirtilmiştir.

Proje durumunda olan ve genel içerisinde %73’lük paya sahip olan projeler ile;

- Lâdik Tersakan Barajı (Amasya için 100,00 l/s, Suluova için 100,00 l/s ve Merzifon için 325,00 l/s, Samsun-Havza için 72,50 l/s) ile 16,56 milyon m³/yıl,
- Amasya Merzifon İçmesuyu Temini ile 7,03 milyon m³/yıl,
- Amasya Göynücek Karatuzla Göleti ile 0,09 milyon m³/yıl,
- Amasya Taşova Tatlıpınar Barajı ile 0,18 milyon m³/yıl,
- Amasya Merkez İçmesuyu Temini Projesi ile 4,42 milyon m³/yıl ve
- Amasya Gümüşhacıköy Camiboğazı Göleti ile 2,67 milyon m³/yıl

ile toplamda 30,95 milyon m³/yıl fayda sağlaması hedeflenmektedir.

İşletmede olan ve genel içerisinde %27’lik paya sahip olan projeler ile de;

- Lâdik Derinöz Projesi (Suluova İlçesi 50,00 l/s geçici tahsis) ile 1,58 milyon m³/yıl ve
- Mevcut İçmesuyu Kaynakları (Akdağ ve Karasu Kaynakları ile Yeraltı Su Kuyuları (YAS)) ile 13,72 milyon m³/yıl

ile toplamda 15,30 milyon m³/yıl fayda sağlanmaktadır.

Amasya il merkezi özelinde ise; Amasya il merkezinin içme suyu ihtiyacı, toplam rezervi 20,50 milyon m³/yıl olan YAS kuyuları ile Akdağ ve Karasu Kaynaklarından sağlanmaktadır. Ancak, bu kaynaklar her ay aynı verimle çalışmamaktadır ve mevsimlere bağlı olarak şehirde su sıkıntısı yaşanmaktadır. Su sıkıntısının yaşandığı dönemlerde şehir içinde bulunan kuyulardan su çekilmektedir.

Sulama suyu teminine yönelik çalışmalar arasında; Gümüşhacıköy Sarayözü (Balıklı) Göleti Yenileme Projesi, Göynücek Karatuzla Barajı ve Sulaması, Taşova Tatlıpınar Barajı ve Sulaması, Suluova Çukurören Barajı ve Sulaması (Akören), Gümüşhacıköy Güzündere Göleti ve Sulaması, Amasya Merkez Ümük Düşenderesi Göleti ve Sulaması, Göynücek Harmancık Göleti ve Sulaması, Gümüşhacıköy Karacaören Göleti ve Sulaması, Taşova Yaylasaray Göleti ve Sulaması ve Merzifon Ovası Sulaması yer almaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ayrıca, Amasya ili Merzifon ilçesi Alıcık köyünde yeraltı suyu suni besleme planlama çalışmaları da devam etmektedir.

Bakanlığımızca 2007 yılından itibaren bireysel sulama sistemleri yatırımlarına %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, 2026 yılında projeye esas hibe üst limit 10.000.000 TL olacak şekilde %50'si ile %70'ine kadar değişen oranlarda hibe desteği verilecektir.

Sulama sistemleri başvuru konuları aşağıda verilmektedir.

Tarla içi sistemler:

- Damla sulama,
- Yağmurlama,
- Mikro yağmurlama,
- Yüzey altı damla sulama,

Mekanik büyük sistemler

- Center pivot / Lineer sulama sistemleri,
- Tamburlu sulama sistemleri,

Yenilenebilir enerji ve teknoloji odaklı sistemler

- Güneş enerjili sulama (sulama sistemleri + panel) ve

Akıllı sulama / otomasyon sistemleri (sensör, kontrol, uzaktan yönetim)'dir.

2007-2025 yılları arasında yukarıda bahsedilen desteklemeler kapsamında Amasya iline 1.357 adet projeye 25.449.821,07 TL bütçe ayrılmış 1.357 çiftçi bu teşvikten yararlanmıştır.

Kurak ve yarı kurak bölgelerde yağış sularından maksimum fayda sağlanmak üzere yağmur hasadı projeleri yürütülmektedir. 2022 yılında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında tarımsal kuraklığı önlemeye yönelik kırsalda yağmur hasadı için havuz yapımı (Jeomembran) %50 hibe kapsamına alınmıştır.

IPARD III Programı kapsamında çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 değişen oranlarda yatırım tedbirlerine (damla sulama, yağmurlama, pivot ve tamburlu sulama sistemlerinin ayrıca suyun kaynağından çıkarılmasında ihtiyaç duyulan enerjinin karşılanabildiği modern tarımsal solar sulama sistemlerinin dahil olduğu) hibe desteği sağlanmaktadır.

İklim değişikliği kaynaklı risklerin etkilerini en aza indirmek için Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kapsamında yer alan "Köy Bazlı Verim Sigortası" ile kuru tarım alanlarında yetiştirilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek, yeşil mercimek ve yağlık ayçiçeği ürünlerinde kuraklık, don, sıcak rüzgâr, sıcak hava dalgası, aşırı nem ve aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışları teminat altına alınmaktadır. Köy Bazlı Verim Sigortası kapsamında poliçede yazılı primin %70'i Devlet tarafından karşılanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından su kısıtının belirlendiği bölgelerde, belirlenen kriterlere uygun üretim yapan üreticilerimizin Devlet Destekli Tarım Sigortası yaptırımları halinde; poliçe primi üzerinden %10 oranında "Su Kısıtı Desteği" indirimi uygulanmaktadır.

8038 ve 8039 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda,

- Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği,
- Hayvancılık, kanatlı sektörü ve su ürünleri sektöründe yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımlarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %5,
- Bitkisel üretim konularında işletme kredi/finansman kullandırımlarında basınçlı sulama sistemi kullanımında ilave %10,
- Kapalı ortamda bitkisel üretim konusunda yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımlarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %20, yatırımlarda yağmur suyu hasatı değerlendirildiğinde ilave %10 ve
- Planlı üretime uygun üretim yapan faydalanicılara ilave %20 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Tarımda dijitalleşme ile bitkinin ne zaman ne kadar sulama suyuna ihtiyaç duyduğunun tahmin edilmesi için dijital sulama yönetimi projeleri yürütülmektedir. Bu amaçla TAGEM-SuET (Sulama Yönetimi ve Bitki Su Tüketimi Sistemi) hayata geçirilmiştir.

Tarımsal kuraklığın izlenmesi ve kuraklık internet portalının oluşturulması çalışmaları tamamlanmıştır.

“Dijital Sulama Yönetim Sistemi Geliştirilmesi (DiSU)” projesi kapsamında 6 farklı bölgede çalışmalar yürütülmektedir.